

Onderwerp

Provinciale Staten 16 juni 2021 Besluitvorming
Warmtelevering Leidse Regio WLQ+

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

Hierbij ontvangt u het Statenvoorstel over de ontwikkeling en de realisatie van de warmteleiding WarmtelinQ+ (WLQ+). De WLQ+ vormt samen met de WarmtelinQ (WLQ) de 'backbone' van het toekomstige Warmtetransportnet Zuid-Holland. Wij stellen voor om hieraan een financiële bijdrage te leveren van EUR 133,5 mln. In het kader van de provinciale beleidsdoelstellingen levert dit een CO2 besparing van circa 102 kton in 2030 en circa 238 kton in 2050. Belangrijk is dat daarnaast ook een stikstofreductie wordt gerealiseerd.

Voor de warmtelevering aan de Leidse regio hebben uw Staten gekozen voor het scenario van de WLQ+¹. Voor een bijdrage aan de WLQ+ is daarbij gekozen voor het subsidie-instrument².

Het onderhavige voorstel behelst de financiële vertaling van uw eerdere besluitvorming en vormt het sluitstuk van de provinciale ambitie die in 2017 begon met het denken over een Warmterotonde.

Met dit voorstel vragen wij u om ten behoeve van het warmtetransportnet voor de WLQ+ een bijdrage ter beschikking te stellen van in totaal EUR 103,5 mln. De bijdrage is ter uitvoering van de provinciale beleidsopgave '*Schone Energie voor Iedereen*'. Het voornoemde bedrag is te verdelen in EUR 81 mln. aan investeringssubsidie voor Gasunie en EUR 22,5 mln. investeringssubsidie voor Gasunie bij wijze van garantie op het volloprisico en het afdekken van de afnameverplichting door Warmtebedrijf Rotterdam (WbR). De WLQ en WLQ+ zijn afhankelijk van elkaar. De WLQ komt er als de WLQ+ er komt en omgekeerd. Dankzij de bijdrage van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) aan de WLQ+ alsook de inspanningen van alle andere partijen maken het mogelijk dat een zeer robuust systeem kan worden gerealiseerd waarop restwarmte in combinatie met eventuele andere bronnen zoals bijvoorbeeld geothermie kunnen zorgdragen voor de maatschappelijke doelstelling (>100.000 woningen CO2/aardgasvrij).

Een dekkingsvoorstel is opgenomen als onderdeel van het 'Financieel Kader en Risicobeoordeling' (bijlage 1).

¹Nummer PS-besluit [Nr. 7289] 1 juli 2020

² Nummer PS-besluit [Nr. 7333] 16 december 2020

Energietransitie, de beleidsambitie nader beschouwd

Meer dan de helft van de energie die binnen de Nederlandse huishoudens wordt gebruikt (dus exclusief bijvoorbeeld mobiliteit) gaat op aan warmte. Deze warmte is nu nog nagenoeg geheel afkomstig uit fossiele bronnen, vooral aardgas.

In Zuid-Holland doet zich de uitgelezen mogelijkheid voor om restwarmte uit de havenindustrie te gebruiken voor de warmtelevering aan huishoudens en bedrijven, waaronder de glastuinbouw.

Volgens de CE Delft studie (en ook eerdere studies) is er (ruim) voldoende potentieel. De Gebouwde Omgeving (GO) langs beider tracés is dusdanig dichtbebouwd dat aansluiting op een warmtenet de meest kostenefficiënte manier is om “van het gas los” te geraken.

Echter, potentieel wil niet direct zeggen dat deze ook aangesloten (kunnen) worden. In veel gevallen moet er naast het hoofdtransportnet ook nog een distributienet aangelegd worden. Voor dit laatste, meer fijnmazige netwerk, zijn energiebedrijven verantwoordelijk en dienen gemeenten deze voor een bepaald gebied “aan te wijzen” (concessie gunnen). Met name dit laatste punt is een onzekere factor. Gemeenten hebben aangegeven dat zij momenteel niet beschikken over de juiste wettelijke- en financiële instrumentaria om energiebedrijven te doen bewegen een distributienet aan te leggen. Het is de verwachting dat deze zaken in- en behorend bij de nieuwe warmtewet zullen worden opgenomen, dit is echter nog niet afgerond

In het Klimaatakkoord is afgesproken om de warmtevoorziening te verduurzamen en zo tot een CO₂-reductie te komen. In dit klimaatakkoord is een prominente rol weggelegd voor andere actoren dan de nationale overheid, zoals bedrijfsleven, burgers, financiële instellingen en lokale overheden. De WLQ (+) is hier een voorbeeld van.

Voor veel stedelijke gebieden in Zuid-Holland is het grootschalig inzetten van collectieve duurzame warmte in de vorm van warmtenetten een haalbare, oplossing als alternatief voor verwarming met aardgas. Om de warmtenetten in de wijken van warmte te voorzien werken we aan een robuust, publiek beheerd open warmtetransportsysteem. Dat gebeurt onder regie van het Rijk en met partners zoals de Gasunie en andere energieleveranciers. Dit systeem heeft een “open access” wat erop neer komt dat ook andere dan de huidige aanbieders van warmte (uit bijvoorbeeld een geothermiebron) erop kunnen aansluiten.

De CO₂-reductie en de NO_x-reductie per jaar worden als volgt geraamd:

	<i>WarmteInQ</i>	
	2030	2050
<i>NO_x-reductie per jaar</i>	<i>ca. 32 ton</i>	<i>ca. 73 ton</i>
<i>CO₂-reductie per jaar</i>	<i>ca. 102 kton</i>	<i>ca. 238 kton</i>

Deze cijfers tonen de besparingen in NO_x en CO₂ die gerealiseerd worden, uitgaand van warmtelevering door alle bestaande en voorziene warmtenetten in Zuid-Holland.

Visualisatie

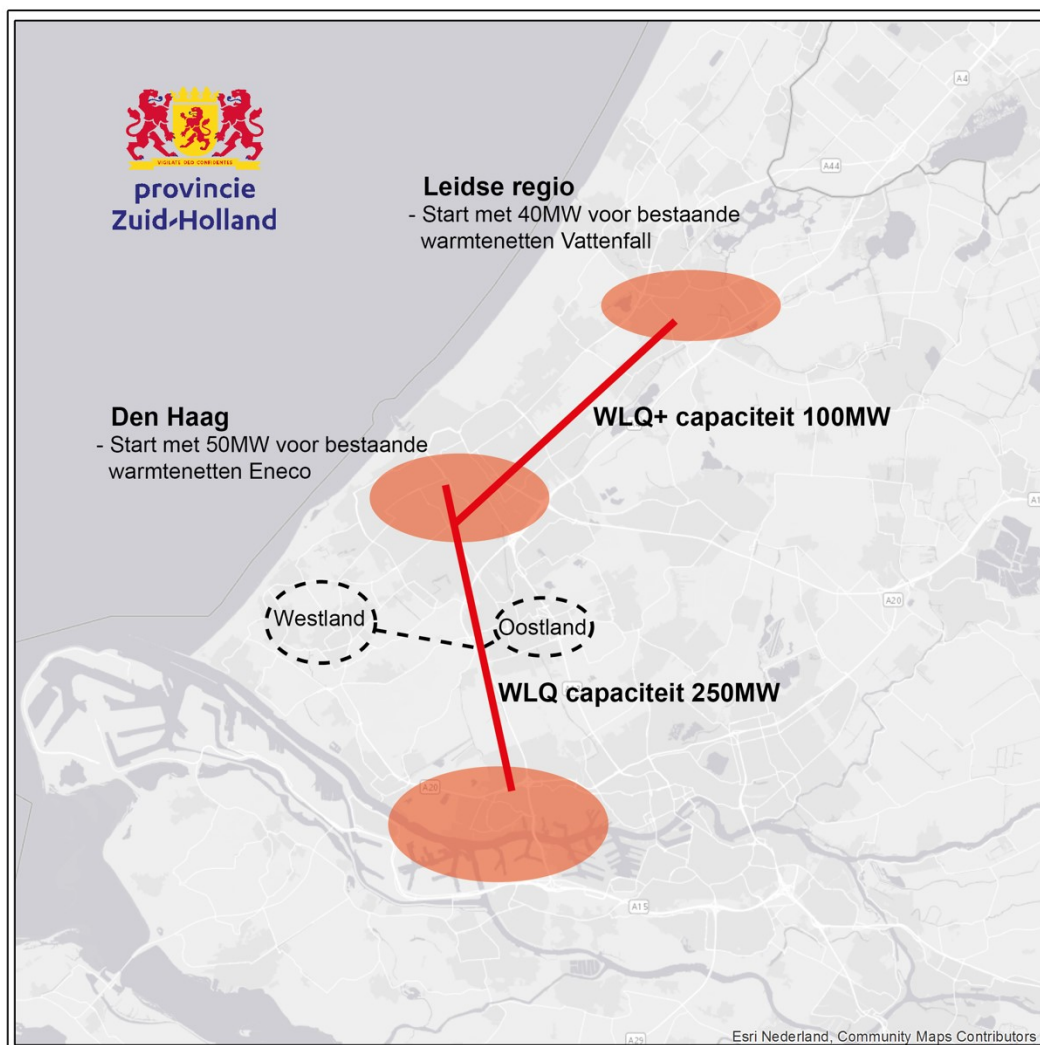
De WLQ+ bouwt voort op de WLQ van Vlaardingen naar Den Haag die eveneens door Gasunie wordt ontwikkeld en die vanwege de uitbreiding met de WLQ+ een grotere diameter krijgt. Hierop

kunnen (toekomstige) lokale warmtenetten en bestaande en of nieuw te ontwikkelen bronnen, waaronder geothermie, worden aangesloten. Met de provinciale bijdrage krijgt de aanleg van deze hele warmteketen een enorme impuls. De verschillende (concept) RES'sen 1.0 zien restwarmte inmiddels als onmisbaar onderdeel van hun respectievelijke energiestrategieën. Zo wordt in de RES van de regio Rotterdam Den Haag het volgende gesteld:

“Op regionaal niveau gaan we bijdragen aan de warmtetransitie van de gebouwde omgeving en de glastuinbouw. We focussen op een regionale warmte-infrastructuur en gaan uit van wat er in de regio al gebeurt. Focus ligt daarom in deze RES 1.0 op bronnen die een bovengemeentelijke rol spelen, aanvullend op gemeentelijke bronnen. Het potentiële aanbod van deze bovengemeentelijke bronnen, geothermie en restwarmte, is in deze regio groot – een ideale uitgangspunt om warmte uit te wisselen, zowel binnen als buiten de regio. Daarvoor is een regionale warmte-infrastructuur nodig en een betrouwbaar systeem voor het opslaan en distribueren van warmte. “

De regio Holland Rijnland zet in haar RES ook stevig in op warmte uit de haven:

‘We hebben Rotterdamse restwarmte in elk scenario hard nodig, omdat die een hoge temperatuur heeft. Geen andere beschikbare bron kan hierin voorzien. Daarnaast biedt deze bron technisch de grootste betrouwbaarheid.

Ontwikkeling en realisatie WLQ (+) door Gasunie

De ontwikkeling en realisatie van WLQ+ is in handen van Gasunie.

Dit warmtetransportnet is onderdeel van een bovenregionale warmte-infrastructuur waarvoor het voornemen van het Rijk is om Gasunie bij wet als onafhankelijk netbeheerder aan te wijzen³.

WLQ+ is daarmee geen project (of initiatief) van de provincie Zuid-Holland. De gevraagde bijdrage is bedoeld om deze aanleg van deze warmteleiding mogelijk te maken.

Beoogd wordt om deze warmteleiding medio 2026 gereed te hebben. Op of omstreeks 1 oktober 2021 neemt Gasunie een voorwaardelijk investeringsbesluit over de WLQ+. De definitieve investeringsbeslissing volgt medio 2023.

Wij hebben een groot vertrouwen in de professionaliteit van Gasunie. Een voorwaardelijke investeringsbeslissing van Gasunie is reeds een belangrijke stap. Een dergelijke beslissing op

³ Wetsvoorstel Wet collectieve warmtevoorziening

korte termijn omvat het oordeel van Gasunie over – en het vertrouwen in de business case waar de (gemaximeerde) bijdrage EUR 103,5 mln. (subsidie 81 mln., garantie 22.5 mln.) van de provincie deel van uitmaakt.

Daarnaast is er ook sprake van de business case van het WbR. De kosten van een werkend systeem ten aanzien van de warmtelevering aan de Leidse regio moet ook passen binnen het geprognosticeerde toekomstbeeld van WbR, mede in het kader van het herstructureringsplan WbR. Dit is ter beoordeling aan -intern- WbR. Ook die beoordeling dient voor 1 oktober 2021 te zijn afgerond.

Breed draagvlak

Naast de provincie dragen ook andere partijen bij aan WLQ+. Naast Gasunie zelf, het Rijk (via het ministerie van EZK), het Havenbedrijf Rotterdam (HbR), de Leidse regiogemeenten en de gemeente Rotterdam als zijnde grootaandeelhouder van WbR. Op basis van onderlinge afspraken is breed draagvlak over de wijze waarop de ontwikkeling en realisatie van WLQ+ kan plaatsvinden. Deze samenhangende set van afspraken treft u ter adstructie van uw besluitvorming, als bijlage bijgevoegd aan. De gesprekken over de afspraken bevinden zich in een afrondend stadium. De belangrijkste zijn het Convenant met EZK en Gasunie, de samenwerkingsovereenkomst met Gasunie en de overeenkomst met de gemeente Rotterdam.

Onderdeel van de afrondende gesprekken, is de afspraak om de periode tot 1 oktober maximaal te benutten om meer zekerheid te verkrijgen over de resterende onderwerpen: staatssteun, de SDE++ en het tot stand komen van een Warmtetransport overeenkomst (WTO) tussen Gasunie en WbR alsook tussen Gasunie en Eneco. Komt die zekerheid voor die tijd er niet dan kan dat aanleiding zijn voor ieder der partijen om alsnog 'uit te stappen'. In voorkomend geval wordt de WLQ+ niet gerealiseerd. Juridisch vertaald gaat het dus om opschortende voorwaarden voor de inwerkingtreding van de afspraken. Deze voorwaarden worden in het commerciële vakjargon in overeenkomsten ook wel CP's genoemd, Conditions Precedent. Per 1 oktober moet er duidelijkheid zijn over:

- Het beschikbaar komen van de SDE++ subsidie voor warmte. Dit is primair ter beoordeling aan de betrokken marktpartijen zelf, Eneco, WbR en Gasunie. Wij gaan er voorshands vanuit dat de brief van EZK (bijlage 12) over dit onderwerp voldoende comfort zal kunnen bieden aan de marktpartijen. Maar het eindoordeel daarover van deze marktpartijen moet worden afgewacht.
- Een richtinggevende (voorlopige) uitspraak dan wel inschatting over een positief oordeel van de Europese Commissie ten aanzien van de herstructurering van WbR in het kader van de staatsteunmelding. Enerzijds is dit ter beoordeling van Gasunie met betrekking tot het al dan niet continueren van de ontwikkeling van de WLQ+. Anderszins is dit evengoed ter beoordeling van WbR. Dit laatste met betrekking tot de beoordeling van de eigen sluitende business case.
- Een WTO tussen Gasunie en WbR/Gasunie en Eneco.

Bij positieve besluitvorming door uw Staten zullen wij de afspraken finaliseren, waarbij wij pas tot ondertekening zullen overgaan als de duidelijkheid zoals hiervoor is aangegeven er is. De

betrokken partijen nemen op korte termijn de nodige besluiten ten einde WLQ+ mogelijk te maken. Iedere partij doet dit vanuit hun eigen rol, verantwoordelijkheid of belang.

Provincie ondersteunt, faciliteert en coördineert

Wij beschouwen een provinciale bijdrage primair vanuit de provinciale beleidsambitie. Met een bijdrage in de vorm van een subsidie, staat onze publieke rol en verantwoordelijkheid voorop. Dit brengt mee dat wij naast de gevraagde bijdrage voor de provincie ook een taak voorzien waar het gaat om WLQ ruimtelijk mogelijk te maken. Bij wijze van samenwerkingsovereenkomst zijn wij met Gasunie overeengekomen om hiervoor een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) (dan wel, vooruitlopend op nieuwe RO-wetgeving, een zogenoemd projectbesluit) op te stellen.

Een PIP is een procedure waarin onderdelen aan verandering onderhevig kunnen zijn, waarbij ook vertraging kan worden opgelopen. Daarom zal er ook geen sprake zijn van een verplichting om op een specifiek moment een PIP klaar hebben. Het opnemen van een eventuele planning in bijvoorbeeld de samenwerkingsovereenkomst met Gasunie zal om die reden 'onder voorbehoud' en dus altijd indicatief (moeten) zijn. Als overheid is de provincie in een PIP-procedure altijd afhankelijk van informatie of besluiten van andere overheden en/of derden. Daarbij is de provincie bestuurlijk ook afhankelijk van eventuele wijzigingen op het tracé of nieuwe of verander(en)de wetgeving. Zo is het bijvoorbeeld nog niet helemaal duidelijk wat de veranderingen in de Omgevingswet gaan betekenen.

Bij een inspanningsverplichting als voornoemd vloeit er uit een PIP-procedure dan wel een projectbesluit geen juridische aansprakelijkheid voort tenzij de provincie er kennelijk opzettelijk met de spreekwoordelijke 'pet naar gooit'.

Bij een zogenoemd 'veterplan' -waar het samenstel van deze leidingen op neerkomt- is het risico van een PIP overigens kleiner dan via procedures bij alle (i.c. negen) betrokken gemeentes apart, vanwege het gegeven dat het risico zich meerdere keren kan voordoen. Dit nog los van het feit van de veel lastigere onderlinge afstemming en het (mogelijk) ontbreken van eensluidendheid van regels en bestemming. Bij een veterplan is de uitvoerbaarheid net zo sterk als de zwakste schakel in de keten. Er hoeft immers maar een gemeente vertraging of problemen anderszins te hebben en dan lijdt het geheel daaronder. Een PIP-procedure biedt in dit opzicht juist meer zekerheid: qua proces, planning, en 'houdbaarheid' bij beroepsprocedures. Ook de verkorte procedure bij de Raad van State (6 maanden) draagt hieraan bij. Ambtelijk wordt inmiddels gewerkt aan een startnotitie, inpassingsplan "WarmtelinQ Rijswijk-Leiden". Wij zullen deze startnotitie bij afzonderlijk besluit aan uw Staten voorleggen. Wanneer dit precies het geval zal zijn kunnen wij op dit moment nog niet zeggen. Voor de volledigheid merken wij op dat voor WLQ al een startnotitie door uw Staten is vastgesteld.

De provinciale coördinatie-regeling regelt dat voor alle vergunningen benodigd voor de aanleg en het in werking hebben van de leiding (de zogenaamde aannemersvergunningen buiten beschouwing gelaten) dezelfde procedure gelijktijdig wordt doorlopen. Dit clusteren van vergunningen in één procedure kan overigens in meerdere clusters gebeuren. Per cluster vergunningen is er dan één kortere beroepsprocedure (6 maanden).

De bevoegde gezagen blijven zelf bevoegd gezag voor het verlenen van de vergunningen. De provincie is dus niet verantwoordelijk voor - noch bemoeit zij zich met de inhoud van - de vergunningen.

Ter illustratie: de “bomenkap” in de gemeente Den Haag, benodigd in het kader van de WLQ, is een bevoegdheid van de gemeente. De provincie speelt hierin geen rol.

Het landelijk kader voor de warmtetransitie is vastgelegd in de afspraken van het Klimaatakkoord. Daarin is afgesproken dat gemeenten een regierol nemen in de vormgeving van de warmtetransitie. De komende tijd wordt met name op landelijk niveau gewerkt aan de vormgeving van het wettelijk kader dat hoort bij de uitgangspunten uit het Klimaatakkoord: betaalbaar, haalbaar en eerlijk. Op dit moment zijn zowel de kaders en spelregels, als ook de uitvoering van de warmtetransitie nog niet goed vormgegeven binnen deze uitgangspunten. In de Tweede Kamer zal besluitvorming plaats vinden over de invulling van betaalbaarheid, het instrumentarium voor regie door gemeenten en het maatschappelijk realistische pad voor de warmtetransitie. Vanuit de provincie geven we onze inbreng op nationaal niveau rechtstreeks en in IPO verband. Tegelijk met onze acties op nationaal niveau werken we vanuit de provincie door om de warmtenetten in de wijken met een robuust, publiek beheerd warmtetransportsysteem van warmte te voorzien. Dat gebeurt onder regie van het Rijk en met partners zoals de Gasunie en andere energieleveranciers.

Restwarmte en ETS-rechten

Binnen het Europese systeem van CO₂-emissiehandel (ETS, Engels voor Emissions Trading Scheme) wordt de industrie gestimuleerd om minder CO₂ uit te stoten. Naast het ETS is voor hetzelfde doel sinds 2021 binnen Nederland ook de nationale CO₂-heffing van kracht voor grote industriële bedrijven. In het ETS ontvangen industriële bedrijven gratis emissierechten voor de CO₂-emissie behorend bij de restwarmtelevering aan gebouwen en kassen. Voor de betreffende bedrijven kan dit als een stimulans gezien worden om warmte te leveren voor nuttig hergebruik in plaats van het lozen van de warmte. De genoemde dispensatie geldt niet voor de nationale CO₂-heffing.

Business case Gasunie, beoordeling project door Warmteparticipatiefonds (Wpf)

Wpf heeft de business case (buca) van Gasunie beoordeeld tegen de achtergrond van een eventuele financiële participatie. Wpf acht de business case voldoende kansrijk om in te participeren. Het oordeel van Wpf is opgenomen in bijlage 5.

Aan het oordeel van Wpf ontlenen wij vertrouwen waar het gaat om de soliditeit van de business case (buca) van Gasunie. Dit neemt niet weg dat wij in het kader van het latere subsidiebesluit een eigenstandige beoordeling zullen doen opstellen van de subsidieaanvraag door Gasunie. Zo nodig of wenselijk huren wij hiervoor externe expertise in.

Uittreding uit WbR

Op grond van positieve besluitvorming door uw Staten zal tevens uitvoering worden gegeven aan de afspraken met de gemeente Rotterdam. Een van die afspraken is de uittreding als aandeelhouder van de provincie uit WbR, aangezien WbR als ‘instrument’ geen rol meer speelt ter uitvoering van de provinciale beleidsdoelstellingen. Voor de realisatie van de provinciale beleidsdoelstelling is Gasunie nu aan zet.

Overeenkomstig de statuten zullen wij na positieve besluitvorming door uw Staten over ontwikkeling en realisatie van de WLQ+ onze aandelen aanbieden aan de gemeente Rotterdam teneinde de procedure te starten. De verrekening op basis van de overeenkomst met de gemeente Rotterdam (waaronder ook de terugbetaling van de lening van PZH aan WbR) kan eventueel samenvallen met het moment van uittreding.

Op of omstreeks 1 oktober 2021 is er definitief duidelijkheid over de WLQ+. Dat is de uiterste datum waarop Gasunie een voorwaardelijk Investeringsbesluit neemt over de WLQ+ en de materialen bestelt voor de WLQ. Verder is voor de datum van 1 oktober 2021 het herstructureringsplan van WbR door de aandeelhouders vastgesteld. De datum van 1 oktober 2021 markeert aldus een goed moment om met vertrouwen het WLQ+-scenario tegemoet te zien en tot verrekening over te gaan. Over het precieze moment van uittreding en de overwegingen daarbij, treden wij graag met uw Staten in overleg. Wij zullen hiertoe op korte termijn het initiatief nemen zodat na 1 oktober snel door u een besluit kan worden genomen. Wij vinden het van belang dat wij samen met uw Staten een weloverwogen besluit over het moment van uittreding nemen.

Financiële consequenties/aspecten

De financiële consequenties zijn opgenomen in bijlage 1 (geheim).

Risico's en externe ontwikkelingen

In bijlage 1 is een overzicht weergegeven van projectrisico's en (externe) risico's die (gedeeltelijk) gemitigeerd zijn alsook die risico's die na besluitvorming over WLQ+ kunnen optreden.

Nadere duiding overeenkomsten

Wij hechten eraan om hier een nadere duiding te geven aan de verschillende overeenkomsten die voor het welslagen van de WLQ+ van belang zijn. Wij doen dit tegen de achtergrond van door de rapporteur uitgebrachte adviezen.

Afspraken Provincie en gemeente Rotterdam

De afspraken met de gemeente Rotterdam weerspiegelen de inzet (en de daarmee samenhangende mandaten) om voor het hele 'warmtedossier' tot een evenwichtige oplossing te komen. Het contract van WbR met Vattenfall met betrekking tot de (haven)warmtelevering aan de Leidse regio is een onmisbaar onderdeel in de business case van de WLQ+. Andersom draagt het scenario van de WLQ+ ook weer bij aan een toekomstbestendig WbR. Tegen die achtergrond moet ook de voorwaarde worden gezien van een positief oordeel van de Europese Commissie inzake de staatssteun aan WbR.

WbR en WLQ+ vormen zo de twee kanten van dezelfde munt. Ten aanzien van beide kanten moeten zowel provincie als de gemeente Rotterdam wel eenzelfde begrip hebben. Dat gedeelde begrip komt tot uitdrukking in de overeenkomst met de gemeente Rotterdam; ook in hoe in financiële zin de verantwoordelijkheidsverdeling is. In de kern richt de gemeente Rotterdam zich hierbij op WbR, de provincie op de WLQ+. Verder is de afspraak gemaakt hoe wordt omgegaan met de financiële consequenties van het afgeblazen avontuur van de Leiding over Oost. Van die consequenties is destijds een inschatting gemaakt maar de uiteindelijke financiële consequenties

zijn nog niet in volle omvang bekend. Diverse uitgangspunten van de overeenkomst staan naast elkaar. Het totaalbedrag van met betrekking tot de warmtelevering aan de Leidse regio (verleden en toekomst) is niet gemaximeerd. Wel geldt dat voor sommige kostenposten geldt dat die tot een bepaald bedrag voor rekening van de één of de ander komen. Van belang is dat WbR verantwoordelijk is om met Vattenfall en Gasunie sluitende en kostendeckende afspraken te maken. Mocht dat onverhoopt niet of onvoldoende lukken dan onderzoeken de provincie en gemeente Rotterdam of erbinnen hun respectievelijke mandaten nog ergens financiële ruimte zit voor een bijdrage maar uitdrukkelijk altijd met inachtneming van de kader zoals in artikel 2 van de overeenkomst. Voor de provincie betekent dit dat de overeenkomst met de gemeente Rotterdam nooit meer kan/mag kosten dan zoals bepaald door de gemaximeerde provinciale bijdrage van maximaal EUR 81 mln. aan de WLQ+, en de provinciale garantie van 22,5 mln. ten behoeve van het gehele systeem (WLQ/WLQ+).

De effectuering van de overeenkomst met de gemeente Rotterdam vindt plaats na positieve besluitvorming over de WLQ+ in uw staten en in de gemeenteraad van Rotterdam. De uit de overeenkomst voortvloeiende onderlinge verrekening is daarmee ook afhankelijk van een positieve uitkomst aan beide kanten. Daar waar het gaat over de terugbetaling van leningen merken wij op dat deze door de provincie zijn verstrekt aan WbR. Daar ligt primair de verantwoordelijkheid voor terugbetaling. Met de leningen heeft de provincie destijds een gecalculeerd risico genomen dat deze leningen niet op het daarvoor geldende tijdstip konden worden terugbetaald, vooropgesteld dat deze leningen op dit moment (reeds) opeisbaar zijn.

Het Convenant met EZK en Gasunie

Het convenant tussen EZK, provincie en Gasunie is het overkoepelende bestuurlijke kader voor de aanleg van de WLQ+. Met dit Statenvoorstel is een voorlopige (95%-versie) meegezonden. Over een aantal onderwerpen lopen de gesprekken nog. Ook zal nog door alle partijen een juridische toets moeten plaatsvinden. In het Convenant ziet u de bijdrage van de provincie terug. De rapporteur wijst in zijn rapportage op het belang dat Gasunie en WbR overeenstemming bereiken. Nadat de rapporteur op dit punt had gewezen, ontvingen wij van WbR een eerste concept van de Transportovereenkomst tussen Gasunie en WbR. Wij gaan er vanuit dat professioneel onderhandelende partijen op basis daarvan vervolgens tijdig een akkoord bereiken. Dit is een opschortende voorwaarde.

Naast de overeenstemming tussen Gasunie en WbR en de directe financiële bijdragen van de Convenantpartijen, zijn er ook garanties op warmteafname nodig. Deze zijn om de voltooiing van de leiding financieel op te vangen. Het betreft een garantie op de WLQ ten behoeve van de realisatie van WLQ+.

In de oorspronkelijke opzet werd uitgegaan van een garantie van 20 MW door het Rijk, 10 MW door de provincie en 10 MW door gemeenten. De gemeenten hebben echter te kennen gegeven dat ze geen garantie geven op warmteafname. De reden is in hoofdzaak gelegen in het feit dat de nieuwe warmtewet de gemeenten vooralsnog geen instrumentarium toekent op basis waarvan zij lokaal een capaciteitsreservering voor warmte kunnen bewerkstelligen. Voor sommige gemeenten speelt wellicht ook dat hun financiële positie tekortschiet om voor een dergelijke garantie te kunnen instaan. Vanwege het wegvallen van de gemeenten in de garantie, hebben EZK en provincie afgesproken om het gemeentelijke aandeel gelijkelijk onderling te verdelen. Met

de gemeenten en glastuinbouw wordt op verschillende manieren intensief samengewerkt om de warmteafname van WLQ en WLQ+ te stimuleren en te realiseren.

Afspraken Gasunie-PZH

De afspraken tussen de provincie en Gasunie zien op de wederzijdse verplichtingen om de WLQ+ daadwerkelijk te realiseren. De overeenkomst heeft deels het karakter van een zogenoemde anterieure overeenkomst ex. artikel 6:25 WRO. Een dergelijke overeenkomst bevat in de regel afspraken over realisatie, planologische inpassing en/of procedures en planning alsmede de verrekening van kosten. Deze onderwerpen zijn in de overeenkomst met Gasunie geregeld. Een anterieure overeenkomst is een privaatrechtelijke overeenkomst, waarin de Gasunie zich in relatie tot de realisatie -onder andere- verplicht tot het betalen van een bijdrage in de kosten die de provincie maakt voor de te doorlopen ruimtelijke procedure(s). Een vergelijkbare afspraak heeft de provincie met Gasunie gemaakt in het kader van de WLQ. Aan de overeenkomst zit een geldleningsovereenkomst gekoppeld.

De EUR 22,5 mln. wordt verstrekt als een subsidie in de vorm van een lening. Wordt wel tijdig voltoopt gerealiseerd dat hoeft de garantie (gedeeltelijk) niet te worden aangesproken. De daar tegenoverstaande waarde van de garantie valt dan vrij en zal door Gasunie moeten worden terugbetaald. Een leningsovereenkomst regelt in zijn geheel de voorwaarden van de lening.

Doorkijk na positieve besluitvorming door Provinciale Staten

- september 2021: voortgangsrapportage;
- oktober 2021: FID WLQ+;
- november 2021: subsidieaanvraag Gasunie;
- december 2021: tweede uitgebreide voortgangsrapportage;
- eerste kwartaal 2022: definitieve uitspraak Europese Commissie inzake staatssteun WbR.

Ter afsluiting

Met ons voorstel leeft de overtuiging dat een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan de energietransitie van Zuid-Holland. Het voorstel geeft ook aan dat onderlinge afstemming een voorbeeld kan zijn hoe de betrokken partijen in gezamenlijkheid met behoud van ieders rol en verantwoordelijkheid die ontwikkeling de vereiste impuls kunnen geven.

Wij realiseren ons dat dit voorstel een fors beslag legt op de provinciale middelen. Tegen de achtergrond van de energietransitie achten wij dit evenwel passend en verantwoord en ook een goede afspiegeling van ons commitment daaraan.

Inmiddels heeft ook Vattenfall haar steun heeft uitgesproken voor de WLQ+ en vanuit de gevoerde gesprekken aan de ontwikkeling daarvan ook constructief en actief een bijdrage levert (bijlage 6). Het gezamenlijke doel is te komen tot een nieuwe set van afspraken waardoor op basis van de WLQ+ invulling wordt gegeven aan de comfortletter. Dat kan alleen door de aanleg van de WLQ+ en -vanuit het perspectief van de gemeente Rotterdam- met een toekomstbestendig WbR.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 25 mei 2021, met het besluitnummer PZH-2021-776316405, DOS-2015-0005387;

Gelet op Artikel 25, lid 3 van de Provinciewet, Provinciale Staten van Zuid – Holland,

Uitgaande van een te realiseren CO₂-reductie vanaf uiterlijk 2028,

Besluiten:

1. Op voorwaarde van een voorwaardelijke investeringsbeslissing (in Engels CFID) door Gasunie over WLQ+ uiterlijk op omstreeks 1 oktober 2021 alsmede het verkrijgen van de bijdrage van gemeente Rotterdam:

- a. Een besluit te nemen voor het verstrekken van een investeringssubsidie van in totaal € 81 mln. voor de ontwikkeling en realisatie van de warmteleiding WLQ+ en deze op te nemen in de meerjarenbegroting op voorwaarde van een CFID door Gasunie op of omstreeks 1 oktober 2021.
- b. Een garantie te verstrekken in geval van CFID WLO+ uiterlijk op of omstreeks 1 oktober 2021 op het volloopprijsico van de warmteleiding WLQ en de WLQ+ en het afdekken van de afnameverplichting door WbR van in totaal € 22,5 mln., en deze op te nemen in de meerjarenbegroting.
- c. De risicoreserve energiefonds te verlagen met € 40,3 miljoen ter gedeeltelijke dekking van bovenstaande besluiten.
- d. Het restant dekkingstekort, na inzet van overige middelen met inachtneming overeenkomst met de gemeente Rotterdam en rentevoordeel € 4,5 miljoen, van € 43,4mln. te dekken uit de algemene reserve. Hiervan is reeds €17 miljoen voorwaardelijk besloten door Provinciale Staten.
- e. Conform het bepaalde in beleidsuitgangspunt 1 van de Beleidsnota verbonden partijen en overige deelnemingen 2020-2021 in te stemmen met wijziging van het belang in Houdstermaatschappij Zuid-Holland B.V., inhoudende vermindering van het aantal geplaatste aandelen C tot 3.863.000.

2. Gedeputeerde Staten op te dragen Provinciale Staten blijvend over de voortgang te informeren op basis van (de) rapportages zoals bedoeld in de regeling Projecten Zuid-Holland.

Den Haag, 16 juni 2021

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

griffier,
drs. E.W.K. Meurs

voorzitter,
drs. J. Smit

Bijlagen:

- Bijlage 1, Geheim - De herijking van het risicoprofiel en financiële dekking met kenmerk PZH-2021-776668419
- Bijlage 2, Geheim - Eindversie Overeenkomst bestuurlijke afspraken met gemeente Rotterdam kenmerk PZH-2021-776431130
- Bijlage 2a, Geheim - bijlage 1 behorend bij de eindversie overeenkomst met gemeente Rotterdam met kenmerk PZH-2021-776437921
- Bijlage 2b Geheim - Memorie van Toelichting met kernmerk PZH-2021-776436742
- Bijlage 3, Geheim - Convenant PZH-EZK-GU – 95% versie met kenmerk PZH-2021-776660750
- Bijlage 4, Geheim - Samenwerkingsovereenkomst PZH-GU – 95% versie met kenmerk PZH-2021-776659934
- Bijlage 5, Geheim - Investeringsvoorstel van het Warmteparticipatiefonds met kenmerk PZH-2021-776441025
- Bijlage 6, Geheim - De brief van Vattenfall d.d. 7 april 2021 met kenmerk PZH-2021-776437968
- Bijlage 7, Geheim - WTO WbR-Gasunie – met kenmerk PZH-2021-776662910
- Bijlage 8, Vervallen
- Bijlage 9, Openbaar - De brief van HZH aan gedeputeerde Baljeu met kenmerk PZH-2021-776441109
- Bijlage 10, Openbaar - Convenant WLQ light met kenmerk PZH-2021-776441501
- Bijlage 11, Openbaar - Raadsbesluit Leiden met kenmerk PZH-2021-776707769
- Bijlage 12, Openbaar - De brief van EZK inzake SDE++ met kenmerk PZH-2021-776437348
- Bijlage 13, Openbaar Statenvoorstel bekrachtiging geheimhouding met kenmerk PZH-2021-776455286

Den Haag, 25 mei 2021

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit